

Miscellanea

LOGODNA LUI O. GOGA

«Mireasa cea albă cu chipul bălaiu» a răspuns la chemarea cîntărețului drept vestitor «al unei vremi ce va să vie» și și-a îmbinat tînăra ei viață cu visurile și avînturile unui poet....

E grea, dar sfîntă misiunea de a însenina fruntea poetului, de a-l feri de proza nimicurilor vieții, de a păstra neamului tot darul, toată puterea înălțătoare de simțiri, trezitoare de viață a acelui glas, în care pentru noi —

«Trăește 'nfricoșatul vifor
«Al vremilor răzbunătoare»....

Logodna lui *Octavian Goga* cu frumoasa d-șoară *Hortensia Cosma* s'a întimplat să fie serbată în ziua de 16 Iunie—în capitala Romîniei, și nu putem exprima mai puternic urările noastre de bine, de cît reproducînd aici părțile esențiale din cuvîntarea rostită, în pavilionul de la *Expoziție* al Romînilor de peste hotare, cu prilejul acestei logodne de părintele *Dr. E. Miron Cristea*, din Sibiu:

Iubiți tineri și onorată azistență.

Cred, că nu este un lucru întimplător, ci un lucru voit de providența divină, ca prietenul nostru Goga, cîntărețul iubit al întreg neamului romînesc, să prăznuiască actul însemnat al logodirii cu aleasa inimii sale, tocmai acum cînd acest întreg neam romînesc sărbătorește amintirea izvodirii sale pe aceste plaiuri mănoase ale Daciei lui Traian și jubileul vieții sale de 18 veacuri

Nu poate fi întimplător nici faptul că această logodnă s'a îndeplinit în acest templu sfînt, nu numai pentru Romîni de peste hotare, ci pentru întregul nostru neam, căci în el—in acest pavilion—sunt acum depuse cele mai scumpe amintiri și tradiții ale trecutului nostru, atît bisericesc cit și național.

Talantul puternic, ce-l are iubitul nostru mire și duhul romînesc, ce transpiră din toate versurile-i fermecătoare de pînă acum, mă îndeamnă să văd în această coincidență un simbol, un semn dela Dumnezeu care va deștepta de sigur în sufletele tuturor dorul, cu activitatea-i literară din viitor să fie cit mai mănoasă, să-i înalțe renumele cit mai sus, să-i răspîndească glasul fermecat în toate palatele, în toate clasele și în toate colibele obștiei

românești de pretulindinea și să producă un curent puternic, care să deștepte și îndrume pe toți spre o nouă viață.

Logodirea, încredințarea voastră, jubiliilor liniari, ne înveselește peste măsură nu numai pe noi, cari ne mindrim a vă fi prietini și cunoșcuți, înveselește nu numai inima jubiliilor voștri părinți, care se uilă la voi, ca la cele mai scumpe odoare; ci veștea ei va umplea de bucurie întregul neam românesc în nădăjdea, că tu logodnice, împreună cu logodnică, ce le-a fermecat, veți întemeia o casă și masă românească de modă, veți întemeia o casă și masă așa, precum altă de frumos o prevezi și o descrii în admirabila-ți poezie „Dorința”, veți întemeia o vatră, al cărei foc va încălzi nu numai cercul îngust al familiei voastre, ci va încălzi și aprinde spre cele mai înalte idealuri românești întregul neam de prelatindeni, veți întemeia o vatră liniștită, de la care veștea și muza ce ți-ai ales-o îți va inspira lucrările, pe care neamul le așteaptă de la tine, marit mire.

Fie ca în veri bine cuvântat să fie locul în care am încheiat aceste legături și Dumnezeu să vă învednicească ca, în pace și sănătoși, să încheiați cel mai curind și o fericită cuconiune pentru rugăciunile nu numai ale mele, smeritul slujitor la altarul Domnului,—care nu simțese mult onorat a fi îndeplinit această logodnă,—ci și pentru rugăciunile jubiliilor voștri părinți, pentru rugăciunile tuturor Românilor care de sigur vă doresc tot binele și depina fericire, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Amin !...

APUCĂTURI TRISTE

Un „adversar” al d-lui N. Iorga n'a găsit mijloc mai bun de a-l «combate», decit lansind într'un ziar știrea despre o boală gravă a savantului nostru istoric.

Răsunetul ce l'a avut această știre falsă peste munți, unde —cum spune un ziar de dincolo—lumea «nu și poate închipui, că un profesor universitar își poate permite astfel de apucături,» —ni-a inspirat multe reflecțiuni triste asupra moravurilor noastre.

Dl. N. Iorga poate avea multe neajunsuri,—și ne-am făcut datoria de a le semnala ori de cite ori credeam că trebuie să o facem în interesul culturii noastre—dar acest savant e una din mândriile noastre, și cel puțin, cind e vorba de bunurile culturii, ce le avem în comun cu toată Romînia, ar trebui să ne impunem mai multă rezervă, din respect pentru cea ce nu aparține numai generațiunii actuale din trunchiatul Regat al Romîniei...

„POLEMICĂ”?

Dl. N. Iorga,—după ce tot d-sa ne învinuia de calomnie și perfidie,—acum nu vede decit nedreptate și micime în observațiile noastre, foarte rezervate, pe care le numește «policică» (cu drept cuvînt în ghilemete),—și încheie: „este și un public cinstit și drept care cetește, compară și judecă. Eu scriu pentru acela”.

Și noi asemenea.

IDEALURILE PATRIOTICE ȘI SOCIALE ÎN POEZIE.

În *Săptămîna* (No. 48, 1906, «Amintiri de la Junimea din Iași») d. Panu ne povestește următoarele:

„Intr'o sară se citi de Eminescu faimoasa satiră din care

„o parte nu era de cît un pamflet contra liberalilor și în special „contra lui Costache Rosetti.

„Se înțelege că am gustat cu toții partea eroică privitoare la Mircea cel Bătrîn și clasicul dialog al lui Mircea cu Sultanul. Cînd însă Eminescu a început a ceti ignominii de pamflet politic în contra liberalilor, cînd am auzit rostindu-se cuvinte ca «hidoasa pocitură», etc. m'am sculat indignat și am strigat:

„—Aceasta nu mai e satiră, este o murdărie.

„*Junimea* conservatoare luă apărarea lui Eminescu, iar eu „în căldura indignării le-am spus multe adevăruri.

„Intre altele mi-aduc aminte că am zis:

„—După teoria d-stră estetică, nu numai politica, dar chiar patriotismul nu este un sentiment care se producă emoții estetice. Această teorie a-ți susținu'o cît timp poezii liberali vă injurau pe d-voastră conservatorii. Cînd astăzi vine un poet conservator și injură în mod grosier pe liberali, atunci găsiți că politica e un material admirabil poetic și injuria un izvor de emoții estetice“.

Noi am spus-o întotdeauna că esteticianii de felul d-lui Maiorescu neagă existența tendinților în artă, pentru că nu le convine amune tendinți.

D. Panu are dreptate: Dacă nici patriotismul, un sentiment mai general, mai sociabil, care poate grupa pe toți oamenii dintr'o țară și care este mai veșnic, cel puțin atîta cît vor exista popoare, patrii deosebite, dacă patriotismul era declarat de *Junimea* ca un sentiment care n'are ce căuta în poezie, atunci cum putea admira *Junimea* o poezie—Satira III—în care era vorba de un sentiment mai puțin general, mai puțin sociabil, care nu putea grupa de cît o clasă, clasa reacționară?

Este clar că nu «patriotismul» dispăcea *Junimii*, ci «patriotismul» patruzeciopist, pentru că *Junimea* avea alt ideal—permiteți-ne cuvîntul—social! Și cînd s'a găsit un poet, Eminescu, ca să le exprime idealul lor social, atunci ei au aplaudat o poezie, care avea ca punct de plecare un sentiment îngust și trecător: ura împotriva introducerii civilizației apusene.

Dar, se va zice, Eminescu exprima cu talent idealurile sale sociale!.. Asta e altă vorbă. *Junimea*, prin pana d-lui Maiorescu, nu susținea că «patriotismul» exprimat fără talent n'are ce căuta în poezie, căci e clar, că nici un sentiment exprimat fără talent nu poate da naștere unei poezii. *Junimea* alunga din poezie „patriotismul“ și „idealurile sociale“, ca atare.

Și încă ceva.

D. Maiorescu, în raportul său despre poeziile lui Octavian Goga, nu vorbește de poeziile izvorîte dintr'un sentiment social, nici nu le citează, deși sînt din cele mai frumoase: „Rugăciunea“, „Clăcașii“ nu cedează întru nimic ca talent, părții a doua din Satira III-a a lui Eminescu, poate sînt mai presus decît ea...

Și, vedeți, d. Maiorescu apreciază mult Satira III-a, pentru că în ea se ridiculizează lucrurile împotriva cărora d. Maiorescu a luptat toată viața sa și, d. Maiorescu nu relevează «Clă-

cașii», pentru că în această bucată se exprimă, dureros, suferințele unei clase, pentru care d. Maiorescu n'a luptat,—și disprețul, ura împotriva „stăpînitorilor gliei“, în contra cărora d. Maiorescu n'a luptat.

Și acum, încă o considerație. Dacă e vorba să preferăm una din aceste poezii altelea, plecînd de la punctul de vedere al sentimentului exprimat, apoi e sigur că preferința unui om la înălțimea cugetării și a moralei veacului, trebuie să fie pentru „Clăcașii“, în care se zugrăvește suferințele acelei clase, care e aproape însăși nația întreagă, în care se zugrăvesc năzuințele spre fericirea acelei clase care sînt năzuinți pentru mărirea acestui neam, spre un viitor înalt al Romînismului...

DIN „ABILITĂȚILE“ VIEȚII LITERARE.

Viața Literară ne privește atît de sus, încît reproduce din No. 4 al revistei noastre poezia lui O. Goga întreagă, fără să catadixască a indica izvorul.

Sîntem gata să contribuim la îmbogățirea și înflorirea paginilor *Vieții Literare*, și nici nu pretindem să indice izvorul,—dar avem dreptul să-i cerem, ca cel puțin să nu ne încadreze literatura.... „citată“ în observații critice de felul acelora ce însoțesc, din exces de abilitate, poezia lui O. Goga (întru nimica vinovat), începînd cu afirmarea originală: „sîntem în plină primăvară a poeziei noastre *mai nouă*“ (probabil, am putea fi și în primăvara «poeziei noastre mai vechi») și sfîrșind cu cugetarea a-dîncă; „Filozofia lui e simplă, dar comunicativă și convingătoare....“

Sîntem atît de lipsiți de orice pretențiuni față de *Viața Literară*, încît asemenea „abilități“ sînt inutile....

„LE COURRIER EUROPÉEN“ DESPRE BASARABIA.

Dl. M. Craiovan rezumă sub titlul «Le réveil de la Bessarabie», în *Courrier Européen* (No. 27) articolele și notițele asupra Basarabiei din *Viața romînească* ale colaboratorului nostru d. M. Costea,—dar și d. M. Craiovan socoate de prisos să indice izvorul.... sau e o simplă omisiune?....

P. Nicanor & C-o